

# ANAYASA DEĐIŐIKLIĐİ PAKETİ

## Ne getiriyor, Ne götürüyor?



**Onur Bakır**  
**Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Uzmanı**

# TOPLUM BİR NOKTADA HEM FİKİR...

«Sizce partiler anayasayı değiştirmek üzere bir araya gelmeli mi, yoksa mevcut anayasa ile devam mı edilmeli? (%)»

YENİ ANAYASAYA İLİŞKİN BEKLENTİLER (%)



Oy kullanan toplam seçmen n=1420

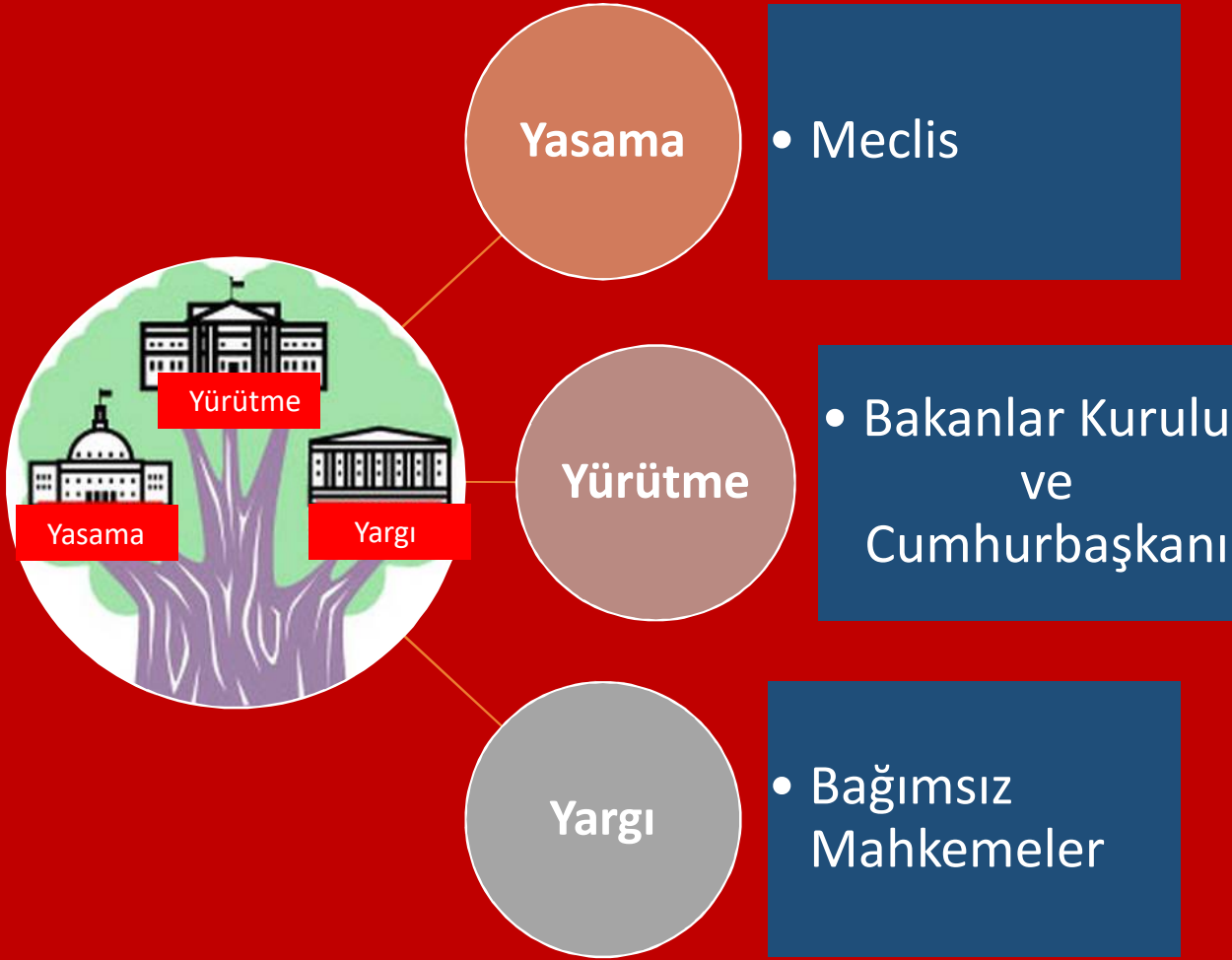
# PEKİ AMA NASIL: ÜÇ TEMEL SORU

Toplumun görüşleri  
alındı mı?  
Katılımcı bir süreç  
oldu mu?

Meclis'te sağlıklı bir  
müzakere süreci  
yaşandı mı?  
Oylama usulüne  
uygun yapıldı mı?

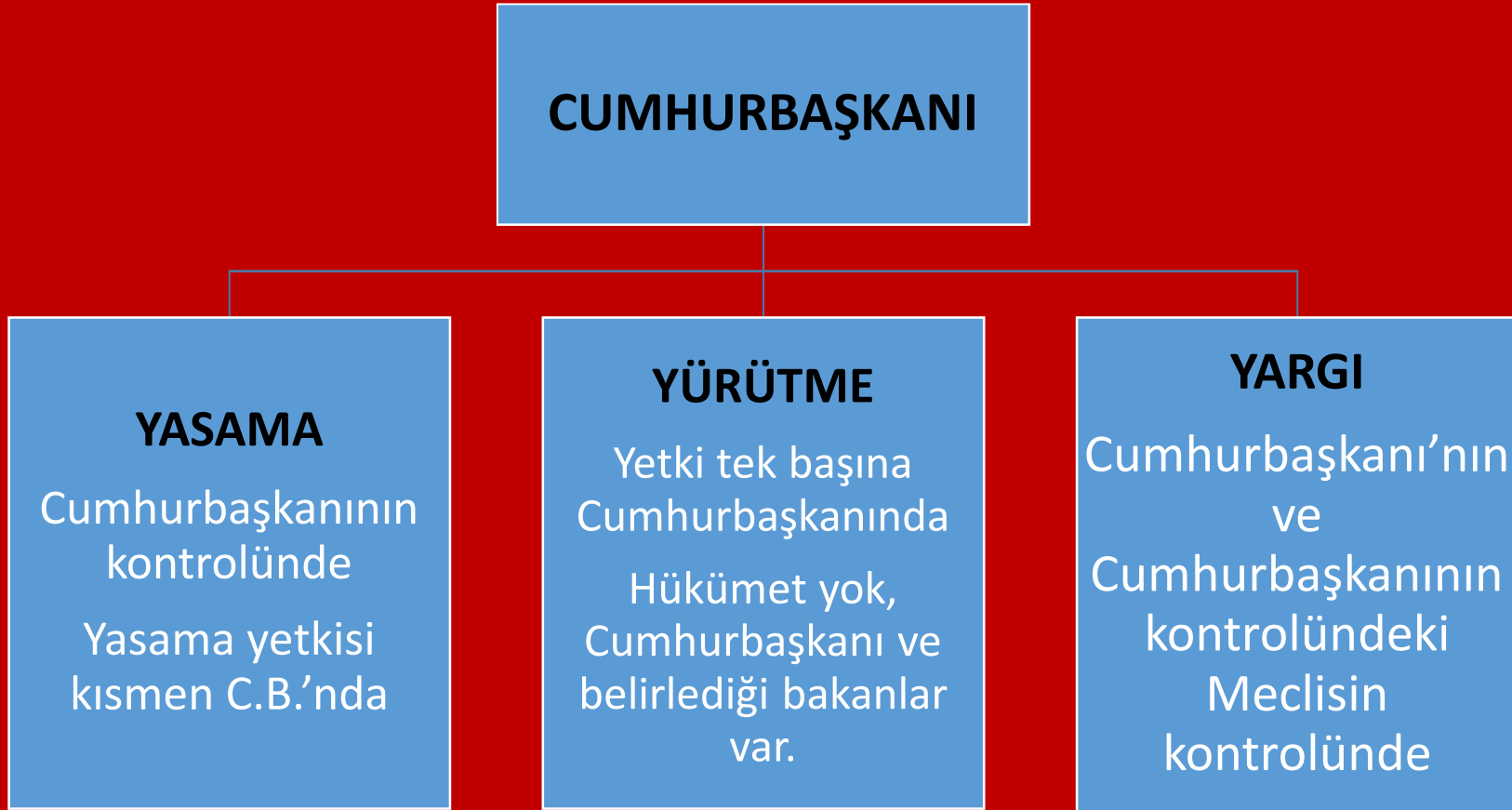
Anayasa değişikliği ve  
referandum için uygun  
siyasal ve toplumsal  
ortam var mı?

# MEVCUT ANAYASAL SİSTEM



- Mevcut sistem 'kuvvetler ayrılığı' ilkesine dayanan 'parlamentar' demokrasidir.
- Yasama, yürütme ve yargı birbirinden ayrıdır.
- Kuvvetler arasında fren ve denge mekanizmaları vardır.
- Bu sistemde yasama yürütmeyi; yargı hem yasama hem yürütmeyi denetler.
- Cumhurbaşkanı tarafsızdır; yetkileri sınırlı ve semboliktir.

# HEDEFLENEN ANAYASAL SİSTEM



## (m.1) Yargının 'Tarafsız' Olacağı İfade Ediliyor

- Mevcut Anayasa hükmü, 'yargı yetkisi... bağımsız mahkemelerce kullanılır' diyor.
- Değişiklik ile yargı yetkisinin 'bağımsız' ve 'tarafsız' mahkemelerce kullanılacağı öngörülüyor.

➤ Ancak...



## (m.2) Milletvekili Sayısı Artırılıyor

Anayasa değişikliği ile

- Milletvekili sayısının 550'den 600'e çıkarılması hedefleniyor.
- Ancak...



## (m.3) Milletvekili Seçilme Yaşı Düşürülüyor

Anayasa değişikliği ile

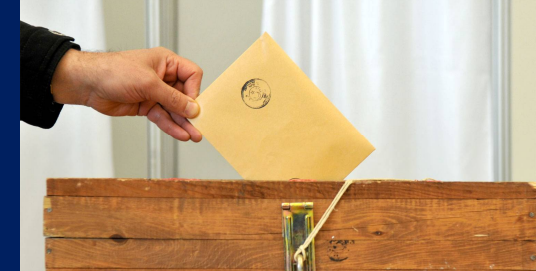
➤ Milletvekili seçilme yaşının 25'ten **18'e\*** düşürülmesi öngörülüyor.



## (m.4) Meclis ve Cumhurbaşkanının Seçimi Değiştiriliyor

Anayasa değişikliği ile:

- Meclisin seçilme dönemi 4 yıldan **5 yıla** çıkarılıyor.
- Meclis ve Cumhurbaşkanı seçimlerinin **aynı günde** yapılması öngörülüyor.
- Üç dönem Cumhurbaşkanlığı'nın önü açılıyor. (m.11)





## (m.5) Meclis'in Yetkileri Azaltılıyor

Anayasa değişikliği ile Meclisin řu yetkileri kaldırılıyor.

- Bakanlar Kurulunu ve bakanları denetlemek
- Güvenoyu ve gensoru



## (m.6) Meclisin, Cumhurbaşkanı'na Soru Sorma Hakkı Kaldırılıyor

- Cumhurbaşkanı yürütmenin başı haline getiriliyor.
- Ancak milletvekillerinin yürütmenin başına soru sorma hakkı kaldırılıyor.
- **Bakanların milletvekillikleri düşüyor (m.10)**





# CUMHURBAŞKANINA TANINAN YENİ YETKİLER (m.8-18)

Siyasi tarafsızlık kuralı derhal kalkacak. C.başkanı parti başkanı olabilecek

OHAL ilan etmek, OHAL'de her konuda kararname çıkarmak

Anayasa Mahkemesi'nin 15 üyesinin 12'sini, HSK'nın 13 üyesinin 6'sını atamak

Yürütmenin başı olmak  
Bakanları atamak ve görevden almak

Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarmak (yasa hükmünde)

Milli güvenlik politikalarını belirlemek  
TSK'nın kullanımına karar vermek

Bakanlıkları kurmak, kaldırmak; Bakanlıkların görev ve yetkilerini belirlemek

Ara veya tatilde Meclisi toplantıya çağırarak

Meclise kanunları iade etmek  
(Üye tam sayısının salt çoğunluğu kuralı)

Üst kademe kamu yöneticilerinin nasıl atanacağını belirlemek; onları atamak ve görevden almak

Meclisi feshetmek ve seçimleri yenilemek

Bütçe teklifini hazırlamak, ekonomik konularda karar vermek

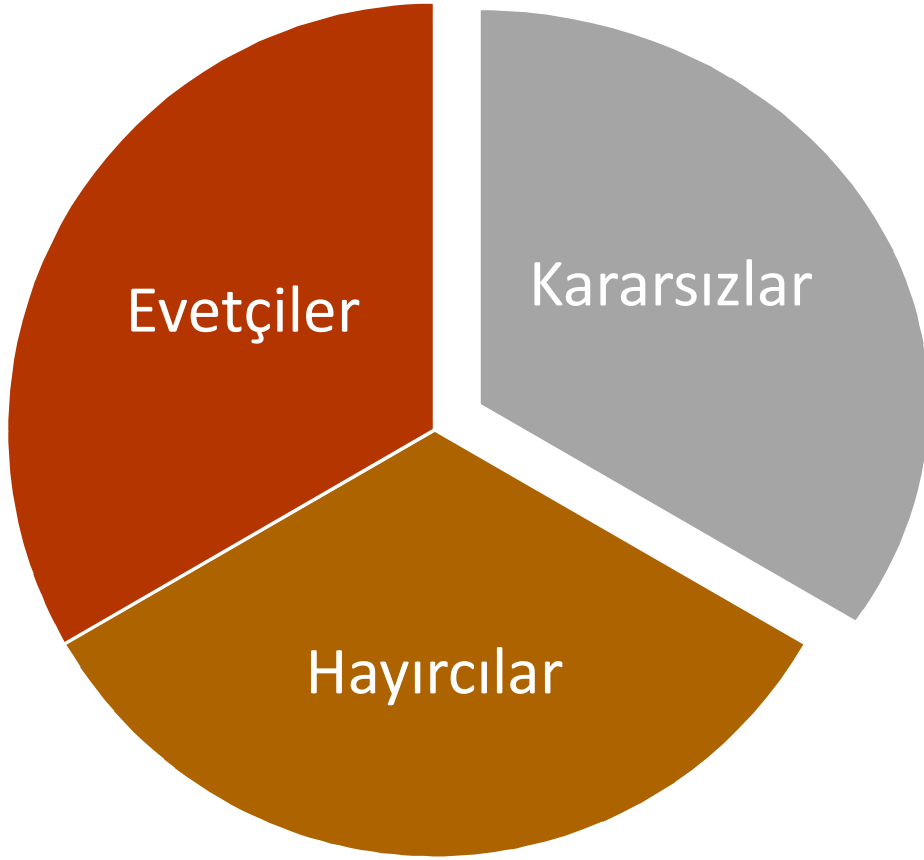
## (m.9) Cumhurbaşkanının Sorumluluđu

	Bugün (Başbakan)	Değişiklik (Cumhurbaşkanı)
Soruşturmanın Açılması İstemi	Üye tam sayısının 10'da 1'i	Üye tam sayısının salt çoğunluğu
Soruşturmanın Açılması Kararı	Toplantıya katılanların salt çoğunluğu	Üye tam sayısının 5'te 3'ü
Yüce Divana Sevk Kararı	Üye tam sayısının salt çoğunluğu	Üye tam sayısının üçte ikisi

## (m.10) Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Vekalet

- Cumhurbaşkanı, dilediği kadar Cumhurbaşkanı Yardımcısı atayabilecek.
- Cumhurbaşkanı Yardımcısı olmak için, 'milletvekili seçilme yeterliliğine' sahip olmak yeterli olacak.
- Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi nedenlerle geçici olarak görevinden ayrılması halinde ya da Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde **Cumhurbaşkanı Yardımcısı vekalet edip, tüm yetkileri kullanabilecek.**

# TOPLUMSAL DURUM



- 1) Evet % 40-50; Hayır % 50-60 aralığında.
- 2) Evet demeyi düşünenlerin görüşlerini değiştirme ihtimali hayır demeyi düşünenlere göre daha yüksek.
- 3) Gençler ve kadınlarda hayır oranı kayda değer oranda yüksek.
- 4) Erdoğan aday olmayacağını açıklasa 'evet' kararını değiştirecek ciddi bir kitle var.
- 5) Normalde 'hayır' diyecek ama sandığa gitmeyecek bir kesim var.

# Sonuç...

- > Referandumda tüm değişiklik paketi tek seferde oylanacak.
- > Evet çıkması halinde seçimler 3 Kasım 2019'da.
- > Erken seçim söz konusu olabilir.
- > Seçimlerden sonra Cumhurbaşkanı yetkilerini kullanmaya başlayacak.
- > Referandumda geleceğimizi oylayacağız.
- > Oyunuz ne olursa olsun; oyunuzu kullanmadan önce lütfen şu soruyu kendinize sorunuz:

**BEŞER ŞAŞAR MI?**

